

**SİYASİ İFADE ÖZGÜRLÜĞÜNÜN SINIRLANMASI
VE ÖLÇÜLÜLÜK İLKESİ**

YETKİN
YAYINLARI

ÖDEMELİ İSTEME VE GENEL DAĞITIM

YETKİN Basım Yayım ve Dağıtım A.Ş.

Strasburg Caddesi No: 31/A 06430 Sıhhiye / ANKARA

Tel : 0 (312) 231 42 34 (35) – 232 03 43 Faks: 229 87 85

Şube: Abide-i Hürriyet Cad. No: 158 34381 Şişli / İSTANBUL

Tel: 0 (212) 234 50 56 (57) Pbx Faks: 0 (212) 234 50 58

e-mail: yetkin@yetkin.com.tr <http://www.yetkin.com.tr>

Yayınevi Sertifika No: 47453

Yayın Kodu: ISBN 978-605-05-1150-5

© Yetkin Yayınları 2022

Dizgi: YETKİN Elektronik Yayımcılık Sistemleri

Baskı: YETKİN BASIMEVİ

Kâzım Karabekir Caddesi No: 95/7-8-10

Tel: 0 (312) 341 00 06 06060 ANKARA

Matbaa Sertifika No: 47452

OĐUZHAN BALTA

MARMARA ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU HUKUKU ANA BİLİM DALI
KAMU HUKUKU BİLİM DALI

**SİYASİ İFADE ÖZGÜRLÜĞÜNÜN
SINIRLANMASI
VE ÖLÇÜLÜLÜK İLKESİ**

ANKARA 2021

KAYNAKÇA

Akbulut, O. (2013), “Toplantı ve Örgütlenme Özgürlükleri”, İnceoğlu, S. (Ed.), *İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa: Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Kapsamında Bir İnceleme*, İstanbul: Beta Yayınları.

Akgül, M. (2012), "İfade Özgürlüğünün Tarihsel Süreci ve Milli Güvenlik Gerekçesiyle İfade Özgürlüğünün Kısıtlanması", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 61: 1-42.

Arden, L. (2012), “Medyanın Özel Alana Müdahalesi ve İnsan Hakları: Denge Gözetmek”, *İfade Özgürlüğü: Nicholas Bratza’ya Armağan* (1. Baskı), Ankara: Türk Yargısının İfade Özgürlüğü Konusunda Kapasitesinin Güçlendirilmesi AB-AK Ortak Projesi.

Ardia, D, Açıkgül, H. (2014), “Abd Hukukunda İfade Özgürlüğü, Hakaret ve Yasaklama Kararları”. *Küresel Bakış Çeviri Hukuk Dergisi*, 4(15): 85-172. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kbchd/issue/60983/905876>

Arsava, F. (2011), “Temel Hakların Alman Anayasa Hukuku Örneğinde Avrupa İnsan Hakları Konvansiyonu ve Avrupa Birliği İlişkisi Çerçevesinde Yorumu”, *Uluslararası Hukuk ve Politika Dergisi*, 7(27)

Arslan, Z. (2000), “Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Ve Türk Anayasa Yargısı: Uyum Sorunu Ve Öneriler”, *Anayasa Yargısı Dergisi*, 17: 274-293.

Arslan, Z. (2002), “Temel Hak Ve Özgürlüklerin Sınırlanması: Anayasanın 13. Maddesi Üzerine Bazı Düşünceler”, *Anayasa Yargısı Dergisi*, 18(1): 139-154. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/anayasayargisi/issue/52002/678121>

Arslan, Z. (Der.), (2003), *Abd Yüksek Mahkemesi Kararlarında İfade Özgürlüğü*, Ankara: Liberal Düşünce Topluluğu Yayınları.

Baker, U. (2009), “Kullanışlı Bir Felsefe: Spinozacılık”, Barendse, E. (Der.), *Yüzeybilim Fragmanlar*, İstanbul: Birikim Yayınları.

Başdemir, H. Y. (2003), “Bireysel Hürriyet Düşüncesi Ve John Stuart Mill”, Özipek, B. B. (Ed.), *Teorik Ve Pratik Boyutlarıyla İfade Hürriyeti*, Ankara: Liberal Düşünce Topluluğu Yayınları: 107-139.

Bayındır, S., Apiş, Ö. (2010), “Bir Hukuka Uygunluk Nedeni Olarak Haber Verme Hakkının Yazılı Basın Yoluyla İşlenen Hakaret Suçları Açısından Değerlendirilmesi”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 91: 67 - 109.

Bıçak, V. (2003), *Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında İfade Özgürlüğü*, Ankara: Liberal Düşünce Topluluğu Yayınları

Björgvinsson, D. (2012), “Cevap Hakkı”, *İfade Özgürlüğü: Nicholas Bratza'ya Armağan* (1. Baskı), Ankara: Türk Yargısının İfade Özgürlüğü Konusunda Kapasitesinin Güçlendirilmesi AB-AK Ortak Projesi.

Boyar, O. (2013) “Hakkın Ve Yetkinin Kötüye Kullanılması Yasağı”, İnceoğlu, S. (Ed.), *İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi Ve Anayasa* (2. Baskı), İstanbul: Beta Yayınları: 81-96.

Boyar, O. (2013b), “Olağanüstü Yönetim Usullerinde Temel Hak ve Özgürlüklere İlişkin Askıya Alma Rejimi”, İnceoğlu, S. (Ed.), *İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi Ve Anayasa* (2. Baskı), İstanbul: Beta Yayınları.

Bozkurt, E., Dost, S. (2002), “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında İfade Özgürlüğü ve Türkiye”, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 7(1): 47-74.

Bülent, Y. (2009), “Çoğulcu Demokrasi Anlayışı ve İnsan Hakları”, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 13(1-2): 283-302. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/789698>

Can, O. (2001), “Düşünceyi Açıklama Özgürlüğü: Anayasal Sınırlar Açısından Neler Değişti”, *Liberal Düşünce Dergisi*, 6(24).

Cengiz, S. (2008), “AİHM Kararlarının İç Hukuka Etkisi”, *TBB Dergisi*, 79: 334-350. <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2008-79-473>

Centel, N. Zafer, H. (2013), *Ceza Muhakemesi Hukuku* (10.Bası), İstanbul: Beta Yayınları.

Çağlar, B. (1990), “Anayasa Mahkemesi Kararlarında Demokrasi”, *Anayasa Yargısı Dergisi*, 7: 57-127 <https://anayasa.gov.tr/media/4809/bcaglar.pdf>;

Demir Gürsel, E. (2014), *İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nin 8-11. Maddelerinde Korunan Haklar ve Demokratik Toplumun Sınırları*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi.

Doğru, O. (2010), *Anayasa İle Karşılaştırmalı İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi Ve Mahkeme İçtüzüğü*, İstanbul: On İki Levha Yayınları.

Doğru, O., Nalbant, A. (2013), *İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi, Açıklama ve Önemli Kararlar*, 1-2. Cilt, Ankara: Legal Yayıncılık.

Durul, F. (2013), Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde Türkiye Aleyhinde Sonuçlanan İfade Özgürlüğü Davalarının ve Davacılarının Sosyo-Kültürel Nitelikleri, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Duymaz, E. (2014), "Anayasa Mahkemesi'nin Soyadına İlişkin Kararları Üzerine Düşünceler", *Anayasa Hukuku Dergisi*, 3(5): 37-52.

Erdinç, T. (2015), "Karşılaştırmalı Olarak Türk Anayasa Mahkemesi'ne Bireysel Başvuru Hakkı (Anayasa Şikâyeti)", *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, 6(20): 87-138.

Erdoğan, M. (2001), "Demokratik Toplumda İfade Özgürlüğü: Özgürlükçü Bir Perspektif", *Liberal Düşünce Dergisi*, 24, Ankara: 8-13.

Erdoğan, M. (2007), *İfade Özgürlüğü ve Sınırları*, İstanbul: İletişim Yayınları.

Erdoğan, M. (2011), *İnsan Hakları Teorisi ve Hukuku*, Ankara: Orion Yayınları.

Eren, A. (2004), "1982 Anayasası'nın 90. Maddesindeki 2004 Değişikliğinin Anlaşmaların Türk İç Hukukundaki Yerine Etkisi", *AÜEHFD*, VIII(3-4). <https://hukukdergi.ebyu.edu.tr/?p=1243>

Eren, A. (2014), *Özgürlüklerin Sınırlanmasında Demokratik Toplum Düzeninin Gerekleri*, İstanbul: Beta Yayınları.

Ergün, R. (2011), Modern Siyasi Hukuki Kavramları Yeniden Düşünmek: Spinoza'nın Siyaset Felsefesi Çerçevesinde Yeni Bir Perspektif Arayışı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Freud, S. (1994), *Psikanaliz Üzerine*, Ankara: Say Yayınları.

Gemalmaz, B. (2013), "İstanbul Üniversitesi Yeni Anayasa Raporu: Temel Hak ve Hürriyetlerin Sınırlandırılması Rejimi-Sınırlama ve Güvence İlkeleri", İstanbul.

Gemalmaz, M. S. (2012), *Ulusalüstü İnsan Hakları Hukukunun Genel Teorisine Giriş Cilt: 1* (8. Bası), İstanbul: Legal Yayınevi.

Gemalmaz, M. S. (2015), *Devlet Birey ve Özgürlük* (3. Bası), İstanbul: Legal Yayınevi.

Gölcüklü, F, Gözübüyük, Ş. (2003), *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması* 3. Baskı, Ankara: Turhan Kitabevi.

Gölcüklü, F, Gözübüyük, Ş. (2013), *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması* (10. Baskı), Ankara: Turhan Kitabevi.

Gören, Z. (2007), “Temel Hakların Sınırlanması- Sınırlamanın Sınırları”, *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(12): 39-61.

Gözler, K. (2010), *Anayasa Hukukunun Genel Esasları*, Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım.

Göztepe Çelebi, E. (2021), “Bireysel Başvuru Kararlarının İcrası: Anayasa Mahkemesi’nin Doğrudan ve Dolaylı ‘Çağrı Kararları’ Üzerine Bir İnceleme” *Anayasa Yargısı Dergisi*, 38(1): 43-83 . <https://dergipark.org.tr/tr/pub/anayasayargisi/issue/63282/959943>

Gül, C., Çakan, S. (2018), “AİHM Kararları Işığında Nefret, Şiddet ve Müstehcen İçerikli Söylemler Bakımından İfade Özgürlüğünün Sınırlandırılması”, *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 13(1): 365-410. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/eruhfd/issue/37046/425584>

Gündüz, A. (2009), *Milletlerarası Hukuk: Temel Belgeler, Örnek Kararlar* (5. Bası), İstanbul: Beta Yayınevi.

Habermas, J. (1998), *Sosyal Bilimlerin Mantığı Üzerine*, (Çev. Mustafa Tüzel), İstanbul: Kabalcı Yayınevi.

Hakyemez, Y. Ş. (2000), *Militan Demokrasi Anlayışı ve 1982 Anayasası*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Has, M. (2021), “AİHM Kararları Bağlamında Görüntü Hakkı”, *Anayasa Yargısı Dergisi*, 38(1): 205-242. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/anayasayargisi/issue/63282/960004>

İlin, M., Segal, E. (1991), *İnsan Nasıl İnsan Oldu*, İstanbul: Say Yayınları.

İnceoğlu, S. (2010), "İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Kararlarında Çoğulculuk" *Çoğulcu Demokrasi ve Çoğunlukçu Demokrasi İkilemi ve İnsan Hakları Toplantısı*, Türkiye Barolar Birliği Yayınları: 87-106.

İnceoğlu, S. (2013), “Anayasa Ve İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi İlişkisi”, İnceoğlu, S. (Ed.), *İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa* (2. Baskı), İstanbul: Beta Yayınları.

İnceoğlu, S. (2014), “Birinci Yılında Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Kararlarının Analizi”, *Anayasa Hukuku Dergisi* – 3(5): 149-191.

İnceoğlu, S. (2015), “Hukuk Devletinin İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi ve Türk Anayasa Mahkemesi Kararlarında Tezahürü: Karşılaştırmalı Bir Çalışma”, *Anayasa Hukuku Dergisi* – 4(7): 85-109.

Kaboğlu, İ. (1993), “Düşünce Özgürlüğü (Avrupa Ölçütleri ve Türkiye)”, *İnsan Hakları Yıllığı*, XV: 45-53.

Kaboğlu, İ. (2013), *Özgürlükler Hukuku 1: İnsan Hakları Genel Kuramına Giriş* (7. Baskı) Ankara: İmge Yayınevi.

Kaboğlu, İ. (2019), *Anayasa Hukukunun Genel Esasları* (14. Baskı), İstanbul: Legal Yayınevi.

Karakaş, I. (2015), “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatlarında Etkili Başvuru Yolu: Anayasa Mahkemesi’ne Bireysel Başvuru Çerçevesinde Gözlemler”, *Anayasa Hukuku Dergisi* – 4(7): 245-261.

Karan, U. (2018), *İfade Özgürlüğü: Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru El Kitapları Serisi: 2*, Ankara: Ankara Konseyi.

Keskinsoy, Ö., Demir, H., Kaya, S. (2020). “İfade Özgürlüğü Ekseninde Anayasa Mahkemesinin Hukuku Değiştirme Sorunu”, *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 15(1): 139-190. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/eruhfd/issue/54564/743608>

Kuçuradi, İ. (2000), “Etik İlkeler Ve Hukukun Temel İlkeleri Olarak İnsan Hakları”, *Ankara Barosu Hukuk Kurultayı*, Ankara. <http://hfsa-sempozyum.com/wp-content/uploads/2019/02/HFSA13-Kuc%CC%A7uradi.pdf>

Küçük, A. (2003), *İfade Hürriyetinin Unsurları*, Ankara: Liberal Düşünce Topluluğu Yayınları.

Macovei, M. (2001), *İfade Özgürlüğü: Avrupa Konseyi İnsan Hakları El Kitapları*, No: 2, Strasbourg: Avrupa Konseyi İnsan Hakları Genel Müdürlüğü.

Metin, Y. (2002), *Ölçülülük İlkesi Karşılaştırmalı Bir Anayasa Hukuku İncelemesi*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Metin, Y. (2017), “Temel Hakların Sınırlandırılması Ve Ölçülülük: Ölçülülük İlkesi Evrensel Bir Anayasal İlke Midir?”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 7(1): 1-74. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sduhfd/issue/33190/369413>

Mill, J. S. (2003), *Hürriyet Üstüne*, (Çev. M. Osman Dostel), Ankara: Liberal Düşünce Topluluğu Yayınları.

Nalbant, A. (2015), Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasal Bireysel Başvuru, *Anayasa Yargısı Dergisi*, 31(1), 423-442. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/anayasayargisi/issue/52018/678350>

Odabaş, U. K. (2018), “John Stuart Mill’in Düşüncesinde Özgürlük Sorunu”, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22(Özel Sayı): 2685-2699. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ataunisobil/issue/42067/495892>

Oder, B.E. (2014), “Anayasa Yargısında Temel Hak ve Özgürlüklerin Yorumu: Düzenleme Biçimleri, Kanıtlama ve Somutlaştırma Sorunları”, *Anayasa Hukukunda Yorum ve Norm Somutlaşması*, Ergül, O. (Ed.), Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları: 121- 213. <http://tbbyayinlari.barobirlik.org.tr/TBBBooks/468.pdf>

Okan Tekinsoy, Ö. (2011), “Avrupa Kamu Düzeni Kavramı”, *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1(1): 66-79.

Okumuş, A. (2007) *Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Türkiye’de İfade Hürriyeti*, Ankara: Adalet Yayınevi.

Orcan, N. U. (2021), “Yarış(a)mayan İlkeler: Türkiye Anayasa Mahkemesinin Politik İfadeler Bağlamında Adil Denge Sorunu”, *Anayasa Hukuku Dergisi*, 9(18): 465-532.

Özbey, Ö. (2013) "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Işığında İfade Özgürlüğü Kısıtlamaları", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 62: 93-146.

Platon (1997), *Mektuplar*, (Çev. Furkan Akderin), İstanbul: Say Yayınları.

Platon (1999), *Devlet*, (Çev. Sabahattin Eyüboğlu, M.Ali Cimcoz) İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları.

Reisoğlu, S. (2001), *Uluslararası Boyutlarıyla İnsan Hakları*, İstanbul: Beta Basım.

Rumpf, C. (1993), “Ölçülülük İlkesi ve Anayasa Yargısındaki İşlevi ve Niteliği”, *Anayasa Yargısı Dergisi*, 10: 25-48. <https://anayasa.gov.tr/media/4764/crumpf.pdf>

Sabri Çelikyay, H. (2016), “Anayasa Mahkemesi’nin Bireysel Başvuru Kararlarının ‘Başvuru Yollarının Tüketilmesi’ Ölçütü Açısından Değerlendirilmesi”, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 73(1): 21-61. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iuhfm/issue/25016/264139>

Sadurski, W. (2003), *İfade Özgürlüğü ve Sınırları* (1. Basım), (Çev. M. Bahattin Seçilmişoğlu), Ankara: Liberal Düşünce Topluluğu Yayınları.

Sağlam, F. (2012), “Anayasa Şikayeti- Anlamı, Kapsamı ve Türkiye Uygulamasında Olası Sorunlar”, *Demokratik Anayasa: Görüşler ve Öneriler*, Göztepe, E., Çelebi, A. (Ed.), İstanbul: Metis Yayınları.

Schauer, F. (2002), *İfade Özgürlüğü: Felsefî Bir İnceleme* (1. Basım) (Çev. M. Bahattin Seçilmişoğlu), Ankara: Liberal Düşünce Topluluğu Yayınları.

Sezer, A. (2015), “Pasaport Kanunu Madde 22 ve 23: 1982 Anayasası ve İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'ne Ek IV.No'lu Protokol'e Aykırılık Sorunu”, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 57(3): 49-76. DOI: 10.1501/SBF-der_0000001762

Spano, R. (2017), “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Geleceği - İkincilik, Süreç Temelli Denetim ve Hukuk Devleti”. <https://www.istanbulbarosu.org.tr/files/docs/202005AIHM-RobertSpano.pdf>

Soykan, C. (2007), “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatlarında Bilgi Edinme Hakkı”, *AÜHFD*, 56(2): 63-74. <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/266/2401.pdf>

Sunay, R. (2000), “Demokratik Toplum Düzeninin Gerekleri ve 1982 Anayasası”, *SÜHFD Milenyum Armağanı*, 8(1-2): 615 632. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/suhfd/issue/26619/280662>

Sunay, R. (2001), *İfade Hürriyetinin Muhtevası ve Sınırları*, Ankara: Liberal Düşünce Topluluğu Yayınları.

Şahin, K. (2011), “İfade Özgürlüğü Hakkı ve İktidar Ben ile Demokrasi Arasındaki Çelişki”, *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, XV(3-4): 69-81. <https://kutuphane.dogus.edu.tr/mvt/pdf.php>

Şahin, K. (2017), *İfade Özgürlüğü Gerekçeleri ve Sınırları*, İstanbul: On İki Levha Yayınları.

Şirin, T. (2013a), “Takdir Marjı Doktrini ve Türkiye Anayasa Mahkemesi Açısından Anlamı”, *Anayasa Hukuku Dergisi*, 2(4): 359-399. <https://app.trdizin.gov.tr/makale/TVRZNU5UUTNOdz09/takdir-marji-doktrini-ve-turkiye-anayasa-mahkemesi-acisinden-anlami>

Şirin, T. (2013b), “Türkiye'de Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Düzenleme Hakkına İlişkin Sorunlar”, *Anayasa Hukuku Dergisi*, 2(4): 289-317.

Şirin, T. (2015a), “Anayasa Mahkemesi'nin Toplanma ve Örgütlenme Özgürlüğü Kararlarına Yönelik Eleştirel Bir Değerlendirme”. *Anayasa Yargısı Dergisi*, 31(1): 79-135. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/anayasayargisi/issue/52018/678332>

Şirin, T. (2015b), “Üçüncü Yılda Bir Bilanço: Türkiye Anayasa Mahkemesi’nin Bireysel Başvuru (Anayasa Şikayeti) Usulünün ve Kararlarının Değerlendirilmesi”, *Kamu Hukukçuları Platformu’nun 30-31 Mayıs 2015 Toplantısında Sunulan Bildiriler*, Ankara. http://www.kamuhukukculari.org/?sayfa=toplantı_bildiriler&id=5, Erişim Tarihi: 23.10.2015.

Şirin, T. (2019) *Bireysel Başvuru (Anayasa Şikâyeti) Usul Hukuku: Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru El Kitapları Serisi: 7* (2. Baskı), Ankara: Ankara Konseyi.

Şirin, T. (2020), *Türkiye’de Düşüncenin Tutsaklığı – 1: İfade Özgürlüğünün Grisi*, İstanbul: Tekin Yayınevi.

Şirin, T. (2021), *Türkiye’de Düşüncenin Tutsaklığı – 2: İfade Özgürlüğünün Yeşili*, İstanbul: Tekin Yayınevi.

Tahmazoğlu Üzeltürk, S. (2014), “Ad ve Soyada İlişkin Kararlar Bireyin Kimlik Hakkı”, *Anayasa Hukuku Dergisi* – 3(5): 11-34.

Tanör, B. (1969), *Siyasi Düşünce Hürriyeti ve 1961 Türk Anayasası*, İstanbul: Öncü Kitabevi.

Tanör, B. (1994), *Türkiye’nin İnsan Hakları Sorunu* (3. Baskı), İstanbul: BDS Yayınları.

Tanör, B., Yüzbaşıoğlu, N. (2016), *1982 Anayasasına Göre Türk Anayasa Hukuku* (16. Baskı), İstanbul: Beta Basım Yayın Dağıtım.

Tezcan, D. (2002), *Avrupa’da Düşünce Özgürlüğü*, Ankara: Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü Yayınları.

Tezcan, D., Erdem, M. R., Sancakdar, O. (2004), *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Işığında Türkiye’nin İnsan Hakları Sorunu*, Ankara: Seçkin Kitabevi.

Tezcan, D., Erdem, M. R., Sancakdar, O., Önok, R. M. (2011) *İnsan Hakları El Kitabı* (4. Baskı), Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Teziç, E. (2012), *Anayasa Hukuku*, İstanbul: Beta Yayınları.

Tögel, A. (2017), “Anayasal ve Militan Demokrasi Algısı Üzerine”, *Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi*, (1): 105-130. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ybuhukuk/issue/27326/287848>

Trager, R., Dickerson, D. L. (2003), *21.Yüzyılda İfade Hürriyeti*, (Çev. A. Nuri Yurdusev), Ankara: Liberal Düşünce Topluluğu Yayınevi.

Turan, H. (2015), “Bireysel Başvuru Yolunun Tanımı, Amacı ve Özellikleri”, Turan, H., Kaplan, R. (Ed.), *Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru*

Usulü ve Kabul Edilebilirlik Kriterleri, Ankara: Anayasa Mahkemesi Yayınları.

Turhan, A. (2011), “Düşünce ve İfade Özgürlüğü Kapsamında Türk Ceza Kanunu’nun 301. Maddesinin Değişimi”, *TAAD*, 5(2): 285-308. <http://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423934952.pdf>

Turhan, M. (2002), “Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Siyasi Parti Kapatma Davaları”, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 57(3): 129-150 . doi: 10.1501/SBFder_0000001756.

Tümay, M. (2015), Kişilik Hakları ve Basın Hürriyeti Çatışmasında İfade Hürriyeti Dengesi, *Anayasa Yargısı Dergisi*, 31(1), 355-378. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/anayasayargisi/issue/52018/678347>

Uygun, O. (2014), “Siyasi Eleştiri Özgürlüğü”, *Türkiye’de İfade Özgürlüğü*, Görel, Ö. (Ed.), Ankara: Türkiye Barolar Birliği: 31-56. <http://tbbyayinlari.barobirlik.org.tr/TBBBooks/523.pdf>

Walker, R. (2012), “Özel Hayat Ne Zaman Kamuyu İlgilendirir?”, *İfade Özgürlüğü: Nicholas Bratza’ya Armağan* (1. Baskı), Ankara: Türk Yargısının İfade Özgürlüğü Konusunda Kapasitesinin Güçlendirilmesi AB-AK Ortak Projesi.

Wittgenstein, L. (2008), *Kesinlik Üstüne*, (Çev. Doğan Şahiner), İstanbul: Metis Yayınları.

Yancı, N. (2004), Çevresel Bilgilenme Hakkı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi.

Yokuş, S. (2001), “Türk Anayasa Mahkemesinin ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Siyasi Partilere Yaklaşımı”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 50(4): 107- 128. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/629237> .

Yüzbaşıoğlu, N. (2009), *Anayasa Hukukunun Temel Metinleri* (6. Baskı) 2009, İstanbul Beta Yayınevi.

Yüzbaşıoğlu, N. (2017), *Anayasa Hukukuna Giriş*, İstanbul: Beta Yayınları.